

Filosofie a její vnitřní řád

Filosof má ve svém životě různé závazky; některé – asi ty nejdůležitější – jsou závazky k „pravdě“ a k „pravení pravdy“ uprostřed situace, do které filosof byl a je postaven a vždy znovu staven. Každý filosof se kvalifikuje jako filosof teprve tím, že je věren tomuto přednímu závazku, a to jak tím, že „aktualitu“ neobchází, že se jí nevyhýbá, neuhýbá před ní, ale také tím, že těmto závazkům vůči své době a vůči své konkrétní společnosti čelí nejen aktivně a zjevně, nýbrž také na náležitě úrovni. K tomu se musí řádně (a tudíž odborně) připravovat, což znamená, že mnoho ze své aktivity věnuje právě pěstování své filosofie, tj. kvalitě a úrovni svého filosofování, které se ovšem – jak dějiny mocně dosvědčují – zdaleka neomezuje (a nesmí omezovat) jen na působení na veřejnosti. Nicméně právě toto působení na druhé lidi (spíše než „na veřejnosti“, jak se tomu dnes říká) náleží co do důležitosti hned na druhé místo mezi filosofovými závazky. „Aktualitu“ nesmíme totiž chápat jen jako „situaci“ objektivovanou a objektivní, tedy abstraktní, abstraktně konstruovanou a tudíž izolovanou, vydělenou, odtrženou od jednotlivých lidí (zbavených individuality a zahrnutých s jinými do „lidu“, „společnosti“, „národa“ nebo dokonce „davů“. Tak jako pravda (či Pravda) není oddělena od jednotlivých lidí a jednotlivých jejich situací (individuálních situovaností), tak nemůže a nesmí být ani filosof se svým filosofováním odtržen či vytržen a „schován“ v žádném útočišti a uzavřen ani do samoty své myslitelské laboratoře, ani do samoty svého domnělého niterného spojení s výšinami „ducha“.

(Písek, 140923-1.)